

**Трахим-Курлович Дмитро**

*студент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки  
Київський національний університет технологій та дизайну  
м Київ, Україна*

*Науковий керівник:*

**Белялов Талят Енверович**

*кандидат економічних наук,  
доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки  
Київський національний університет технологій та дизайну  
м. Київ, Україна*

## **ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА**

Економічна безпека — це стан суб'єкта, при якому ймовірність небажаної зміни будь-яких якостей самого суб'єкта або важливих для нього параметрів відносно невелика

Іншими словами, економічна безпека досягається тоді, коли за будь-яких змінах економічних збитків буде відносно мінімальний.

Методи забезпечення економічної безпеки:

- економічні (наприклад, диверсифікація вкладень дозволяє значно зменшити ризик капіталовкладень, відповідно, збільшити ступінь економічної безпеки);
- неекономічні (наприклад, політичні, силові та інші).

Надійність будь-якої фінансової організації визначається двома головними критеріями: продуманою кредитно-фінансовою політикою і ефективною системою безпеки. Економічний успіх в значній мірі залежить від якості управлінської роботи по координації відповідної реакції організації на фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, що необхідно для прийняття ефективних рішень.

Організації фінансово-кредитної сфери мають справу з ресурсами специфічних форм: кредитами, інвестиціями, вкладками і т.д. Специфічність існування даних форм визначає необхідність побудови відповідної системи забезпечення економічної безпеки, відмінною від систем економічної безпеки, що існують у інших суб'єктів економічних відносин. Використання даних специфічних ресурсів забезпечується за допомогою грошових фондів.

Особливе місце в системі забезпечення економічної безпеки установ фінансової сфери займає система безпеки банків. Банки — один

з найважливіших елементів фінансової системи держави. Саме за допомогою банківської системи здійснюються процеси емісії грошових і кредитних коштів, інвестиції в народне господарство та інші види фінансової діяльності, необхідні для нормального функціонування економіки. Ризики, які чекають на банки, слабо структуровані, але досить добре профілактуючим.

Розглянемо ризики інвестування, оскільки про проблему неповернення кредитів ми говорили раніше. Всі ризики інвестування можна розділити на зовнішні і внутрішні.

До зовнішніх відносять ризики:

- спаду виробництва або попиту на інвестований продукцію;
- незадовільного вибору підрядників і постачальників;
- нерегульованість поставок, невиконання договірних відносин;
- форс-мажорних обставин.

Таким чином, зовнішні ризики пов'язані з подіями, які банк може передбачити, але не взмозі змінити. В даному випадку банк може підстрахуватися від небажаних наслідків або подолати вже виникли ризикові ситуації, компенсувавши збитки.

До внутрішніх ризиків інвестування банківських коштів відносять ризики, пов'язані з видом інвестиційної операції. Сюди входять ризики: кредитування, лізингових операцій та ризик, що виникає при здійсненні портфельних інвестицій.

Внутрішні, як і зовнішні, ризики інвестування банківських коштів накладають певну відповідальність на служби із забезпечення економічної безпеки. З'являється необхідність захисту від небажаних наслідків і передбачення потенційних збитків або інших втрат внаслідок виникнення ризикових ситуацій.

До основних завдань фінансово-економічної безпеки підприємства відносять:

1. Забезпечення економічної ефективності господарської підприємства, його фінансової стабільності та фінансової незалежності.
2. Захист співробітників суб'єкта підприємницької діяльності, його капіталу, майна, законних прав та комерційних інтересів від протиправних посягань з боку конкурентів і кримінальних угруповань.
3. Збір та аналіз інформації для опрацювання ефективних й дієвих управлінських рішень з питань стратегії і тактики розвитку системи економічної безпеки підприємства.
4. Забезпечення високої конкурентоздатності продукції, товарів та послуг на основі запровадження ефективного управління на підприємстві.
5. Збір, аналіз та оцінка інформації про партнерів, конкурентів, клієнтів, інших фізичних та юридичних осіб, з метою прийняття превентив-

них заходів і попередження реальних та можливих загроз економічній безпеці.

6. Забезпечення збереження матеріальних цінностей, грошових коштів та відомостей, що становлять комерційну, банківську та іншу таємницю підприємства, що охороняється законом.

7. Організація навчання персоналу підприємства та контролю щодо дотримання ним відповідних вимог, норм та правил, спрямованих на забезпечення економічної безпеки.

8. Розробка інструкції про допуск персоналу фірми до роботи з документами, що містять комерційну, банківську чи іншу таємницю, що охороняється законом, організація ведення закритого діловодства;

9. Інші завдання, спрямовані на забезпечення економічної безпеки підприємства та його сталий розвиток.

Склад і структура системи фінансово-економічної безпеки підприємства залежать від виду його діяльності, організаційно-правової форми власності, масштабів діяльності, ступеню використання нових технологій. Тобто при побудові системи фінансово-економічної безпеки на підприємстві слід враховувати специфіку його діяльності та загрози його нормальному функціонуванню і розвитку. Таким чином, питання забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств є досить актуальним в сучасних умовах господарювання, так як останнім часом все частішими стають випадки недобросовісної конкуренції, фіктивного підприємництва, рейдерських атак, промислового шпionажу, які є загрозою нормальному функціонуванню і розвитку вітчизняних підприємств.

### Література

1. Іващенко О.В., Гельман В.М. Фінансово-економічна безпека держави / О.В. Іващенко, В.М. Гельман // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). — 2013. — № 2(1). — С. 121–131. — Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znptdau\\_2013\\_2\(1\)\\_16.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znptdau_2013_2(1)_16.pdf)

2. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т.Г., Волошин В.І., Бойкевич О.Р., Каркавчук В.В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. — Львів: ВИДАВНИЦТВО, 2012. — 386 с.

3. Подольчак Н.Ю. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки: навч. посібник / Н.Ю. Подольчак, В.Я. Карковська. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. — 268 с.

4. Столбов В.Ф., Шаповал Г.М. Особливості управління системою фінансово-економічної безпеки будівельних підприємств / В.Ф. Столбов, Г.М. Шаповал // Комунальне господарство міст. Науково-технічний збірник. — 2013. — № 111. — с. 103–108.

5. Іващенко О. В., Четверіков П. М. Система фінансово-економічної безпеки підприємства / О. В. Іващенко, П. М. Четверіков. — [Електронний ресурс]. — режим доступу: <http://www.sword.com.index/2012>.

6. Економічна безпека: навч. посіб. / За ред. З. С. Варналія. — К.: Знання, 2009. — 647 с.

7. Трухан О. Л. Наукова інтерпретація функцій стратегічного управління підприємствами / О. Л. Трухан // Вісник Хмельницького національного університету / Економічні науки. — 2010. — № 1. — Т. 2. — С. 29–35.

8. Мойсеєнко І. П., Марченко О. М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: навч. посібник / І. П. Мойсеєнко, О. М. Марченко. — Львів, 2011. — 380 с.